

Středa, 13. dubna 2016

P8_TA(2016)0121

Provádění a přezkum strategie EU pro Střední Asii**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. dubna 2016 o provádění a přezkumu strategie EU pro Střední Asii (2015/2220(INI))**

(2018/C 058/13)

Evropský parlament,

- s ohledem na čtvrtou průběžnou zprávu ze dne 13. ledna 2015 o provádění strategie EU pro Střední Asii, která byla přijata v roce 2007,
- s ohledem na závěry Rady o strategii EU pro Střední Asii, které dne 22. června 2015 přijala Rada pro zahraniční věci,
- s ohledem na závazky oznámené na setkání ministrů EU a Střední Asie, které se uskutečnilo v Bruselu dne 20. listopadu 2013,
- s ohledem na společné komuniké z páté konference EU a Střední Asie na vysoké úrovni o energetické a vodohospodářské spolupráci, která se uskutečnila ve dnech 12.–13. října 2015 v Miláně;
- s ohledem na výsledky setkání OBSE zabývajících se za zaváděním lidského rozměru, které se konalo ve dnech 21. září až 2. října 2015 ve Varšavě,
- s ohledem na istanbulský proces o regionální bezpečnosti a spolupráci pro bezpečný a stabilní Afghánistán zahájený v roce 2011 v Turecku a na ministerskou konferenci „Srdce Asie“ konanou dne 14. června 2012 v Kábulu, jež měla za cíl jeho posílení,
- s ohledem na podporu a kladné hodnocení, které vyjádřil Výbor pro zahraniční věci ohledně nově jmenovaného zvláštního zástupce EU pro Střední Asii Petera Buriana při jeho slyšení dne 1. června 2015,
- s ohledem na předchozí usnesení o regionu, především na usnesení ze dne 20. února 2008 o strategii EU pro Střední Asii ⁽¹⁾ a ze dne 15. prosince 2011 o stavu provádění strategie EU pro Střední Asii ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení z 29. dubna 2015 o zvláštní zprávě Evropského účetního dvora v souvislosti s udělením absolutoria Komisi za rok 2013 ⁽³⁾, a především část II o zvláštní zprávě Účetního dvora č. 13/2013 nazvané „Rozvojová pomoc EU pro Střední Asii“,
- s ohledem na své usnesení ze dne 29. dubna 2015 obsahujících připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2013, oddíl III – Komise a výkonné agentury ⁽⁴⁾, a zejména na odstavec 240 tohoto rozhodnutí,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. června 2012 o zahájení spolupráce s partnery za našimi hranicemi v oblasti energetické politiky: Strategický přístup k zabezpečeným, udržitelným a konkurenceschopným dodávkám energie ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 184 E, 6.8.2009, s. 49.

⁽²⁾ Úř. věst. C 168 E, 14.6.2013, s. 91.

⁽³⁾ Úř. věst. L 255, 30.9.2015, s. 68.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 255, 30.9.2015, s. 27.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 332 E, 15.11.2013, s. 28.

Středa, 13. dubna 2016

- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. listopadu 2012 o úloze společné bezpečnostní a obranné politiky v případě krizí souvisejících s klimatem a přírodních katastrof ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2014 o prioritách EU pro 25. zasedání Rady OSN pro lidská práva ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. prosince 2012 o přezkoumání strategie EU v oblasti lidských práv ⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. prosince 2012 o výroční zprávě o stavu lidských práv a demokracie ve světě v roce 2011 a politice Evropské unie v této oblasti ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. června 2010 o politikách EU ve prospěch zastánců lidských práv ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. září 2015 o lidských právech a technologiích: dopad systémů narušování a sledování na lidská práva ve třetích zemích ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. prosince 2012 ke strategii digitální svobody v zahraniční politice EU ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. listopadu 2010 o posílení OBSE – úloze EU ⁽⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 22. listopadu 2012 obsahující doporučení Radě, Komisi a Evropské službě pro vnější činnost k jednání o posílené dohodě o partnerství a spolupráci mezi EU a Kazachstánem ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. března 2012 o Kazachstánu ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 18. dubna 2013 o situaci v oblasti lidských práv v Kazachstánu ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2015 o Kyrgyzstánu, zákoně o propagaci homosexuality ⁽¹²⁾,
- s ohledem na svůj postoj ze dne 22. října 2013 o postoji Rady v prvním čtení k přijetí rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o poskytnutí makrofinanční pomoci Kyrgyzské republice ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 419, 16.12.2015, s. 153.

⁽²⁾ Přijaté texty, P7_TA(2014)0252.

⁽³⁾ Úř. věst. C 434, 23.12.2015, s. 111.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 434, 23.12.2015, s. 87.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 236 E, 12.8.2011, s. 69.

⁽⁶⁾ Přijaté texty, P8_TA(2015)0288.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 434, 23.12.2015, s. 24.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 74 E, 13.3.2012, s. 12.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 419, 16.12.2015, s. 159.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 251 E, 31.8.2013, s. 93.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 45, 5.2.2016, s. 85.

⁽¹²⁾ Přijaté texty, P8_TA(2015)0008.

⁽¹³⁾ Přijaté texty, P7_TA(2013)0426.

Středa, 13. dubna 2016

- s ohledem na své usnesení ze dne 8. července 2010 o situaci v Kyrgyzstánu ⁽¹⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 6. května 2010 o situaci v Kyrgyzstánu ⁽²⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 17. září 2009 o uzavření dohody o partnerství a spolupráci mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Tádžikistán na straně druhé ⁽³⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 23. října 2014 o lidských právech v Uzbekistánu ⁽⁴⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2011 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření protokolu k Dohodě o partnerství a spolupráci, kterou se zakládá partnerství mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Republikou Uzbekistán na straně druhé, kterým se mění dohoda s cílem rozšířit její působnost na dvoustranný obchod s textilními výrobky, s přihlédnutím k pozbytí platnosti dvoustranné dohody o textilních výrobcích ⁽⁵⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2013 o vztazích mezi EU a Čínou ⁽⁶⁾,
  - s ohledem na akční plán pro lidská práva a demokracii (2015–2019), přijatý Radou dne 20. července 2015,
  - s ohledem na obecné zásady EU v oblasti lidských práv ohledně svobody projevu online a offline, které přijala Rada pro zahraniční věci dne 12. května 2014,
  - s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN A/RES/53/144 „Deklarace OSN o právu a povinnosti jednotlivců, skupin a společenských orgánů prosazovat a chránit všeobecně uznávaná lidská práva a základní svobody“, známější jako „Deklarace OSN o obhájících lidských práv“,
  - s ohledem na probíhající přezkum globální strategie EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku a evropské politiky sousedství,
  - s ohledem na článek 21 Smlouvy o Evropské unii,
  - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci a na stanoviska Výboru pro rozvoj, Výboru pro mezinárodní obchod a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A8-0051/2016),
- A. vzhledem k tomu, že strategie EU pro Střední Asii byla přijata v souvislosti s rostoucím významem regionu a zvyšujícím se zapojením EU v sousedním Afghánistánu, rozšiřováním evropské politiky sousedství do kaspické oblasti, probíhající podporou reforem a modernizace postsovětských společností ze strany EU a zájmy Evropské unie v oblasti energetické bezpečnosti; vzhledem k tomu, že byly identifikovány bezpečnostní hrozby a problémy, které vyžadují spolupráci mezi Střední Asií a Evropskou unií a rovněž jejími členskými státy; vzhledem k tomu, že strategie je prováděna již téměř 8 let;
- B. vzhledem k tomu, že navzdory společné minulosti je Střední Asie heterogenním regionem s multietnickým a nábožensky rozmanitým charakterem; vzhledem k tomu, že doposud byla skutečná regionální spolupráce oslabována malou vzájemnou důvěrou a přetrvávajícím napětím týkajícím se využívání a sdílení přírodních zdrojů;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 351 E, 2.12.2011, s. 92.

⁽²⁾ Úř. věst. C 81 E, 15.3.2011, s. 80.

⁽³⁾ Úř. věst. C 224 E, 19.8.2010, s. 12.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P8_TA(2014)0040.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 168 E, 14.6.2013, s. 195.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 36, 29.1.2016, s. 126.

Středa, 13. dubna 2016

- C. vzhledem k tomu, že předpokladem pro hlubší spolupráci mezi Evropskou unií a pěti státy Střední Asie v oblastech společného zájmu v pravém smyslu slova „partnerství“, jak je dáno v dohodách o partnerství a spolupráci, je dodržování demokracie, právního státu a lidských práv; vzhledem k tomu, že stav demokracie a lidských práv v regionu obecně je v různé míře špatný a znepokojující;
- D. vzhledem k tomu, že závažná selhání právního státu a dodržování lidských práv a základních svobod oslabují naděje států Střední Asie na udržitelný rozvoj a řádnou správu, a to ke škodě společností, které tu žijí;
- E. vzhledem k tomu, že obchodní a energetické vazby posilují vztahy mezi EU a Střední Asií a podporují společné hodnoty, jako je právní stát, řádná správa a dodržování lidských práv; vzhledem k tomu, že všeobecný systém preferencí (GSP) má za cíl diverzifikaci středoasijských ekonomik;
- F. vzhledem k tomu, že členské státy rozvinuly a prohloubily dvoustranné vztahy s některými zeměmi Střední Asie; vzhledem k tomu, že EU potřebuje soudržný a konzistentní přístup k regionu s cílem zabránit jakémukoli překrývání činností nebo vysílání rozporuplných a matoucích signálů;
- G. vzhledem k tomu, že rozvojová pomoc EU Střední Asii byla hlavně v rámci nástroje pro rozvojovou spolupráci mezi obdobími 2014–2013 a 2014–2020 zvýšena na 1 miliardy EUR, tj. o 56 %;
- H. vzhledem k tomu, že evropský nástroj pro demokracii a lidská práva představuje důležitý nástroj financování zaměřující se na podporu organizací občanské společnosti a demokratizace;
- I. vzhledem k tomu, že tento region musí v rostoucí míře čelit náboženskému fanatismu, který se projevuje podporou ve prospěch Islámského státu / DÁ'IS, al-Káidy v Afghánistánu a organizace Hizb-ut-Tahrir, a byl svědkem odchodu velkého množství lidí, aby se připojili k Islámskému státu / DÁ'IS v Sýrii a Iráku;
- J. vzhledem k tomu, že tento region je významnou tranzitní trasou pro drogy z Afghánistánu do Ruska a že určité místní klany se věnují tomuto lukrativnímu obchodu, který jim umožňuje, aby prostřednictvím korupce a střetu zájmů získaly značný politický vliv;
- K. vzhledem k tomu, že vzdělávání má pro posilování stabilního, bezpečného a udržitelného rozvoje regionu klíčovou úlohu;
- L. vzhledem k tomu, že v červnu 2015 Rada pro zahraniční věci znovu potvrdila, že je odhodlána podporovat práva žen, a došla k závěru, že posílení postavení žen v tomto regionu je zásadní pro dlouhodobou stabilitu a řádnou správu věcí veřejných;
- M. vzhledem k tomu, že země střední Asie musí zlepšit právní a správní předpisy své azylové politiky, k čemuž by mohly přispět regionální konzultační postupy, jako například proces z Almaty koordinovaný Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a Mezinárodní organizací pro migraci;
- N. vzhledem k tomu, že dosud z větší části nejsou známy dopady změny klimatu na Střední Asii, již dnes je však jasné, že problémy se zásobováním vodou v níže položených zemích se ještě zhorší;
- O. vzhledem k tomu, že Rusko a Čína mají na tento region silné vazby a vliv v něm, ovšem je tu stále ještě velký prostor proto, aby EU posílila svou činnost a spolupráci se středoasijskými zeměmi;

Středa, 13. dubna 2016

- P. vzhledem k tomu, že různá regionální partnerství, mezi něž patří Organizace Smlouvy o kolektivní bezpečnosti, Šanghajska organizace pro spolupráci (SCO) a Euroasijská hospodářská unie (EAHU), mají mezi svými členy rovněž některé středoasijské země a dominují jim Rusko a/nebo Čína;
- Q. vzhledem k tomu, že dotčený region byl zahrnut do iniciativy „Jeden pás, jedna cesta“, zvláště pak do hospodářského pásu Nové hedvábné stezky, což zvýšilo jeho strategický význam;
- R. vzhledem k tomu, že region Střední Asie sestává z výše uvedených republik bývalého Sovětského svazu, ale do velké míry je také ovlivněn Ruskem, Čínou, Mongolskem, Íránem a Afghánistánem;

Obecná ustanovení o závazcích EU

1. zdůrazňuje velký strategický, politický a hospodářský zájem EU na posilování dvoustranných a vícestranných vztahů se všemi státy Střední Asie na základě společně sdílených hodnot, jak uvádí stávající dohody o partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií a Kazachstánem, Kyrgyzstánem, Tádžikistánem a Uzbekistánem a dohoda s Turkmenistánem, která však ještě nevstoupila v platnost;
2. opakuje, že Evropská unie má velký zájem o to, aby v regionu Střední Asie byly prosperita a mír a aby fungovala jako demokratická, stabilní a hospodářsky i ekologicky udržitelná oblast, jak je uvedeno ve strategii z roku 2007;
3. poukazuje na skutečnost, že dosavadní strategický přístup k budování vztahů se středoasijskými zeměmi se ukázal jako pouze omezeně proveditelný a úspěšný; konstatuje, že hospodářské vztahy mezi EU a cílovými zeměmi strategie pro Střední Asii nebyly významně rozšířeny, že stagnuje podpora regionální spolupráce a integrace středoasijských zemí, kterou si EU vytkla a jež má probíhat formou předávání zkušeností a standardů ze strany EU;
4. je toho názoru, že je sice třeba dosáhnout ještě značného pokroku v oblastech pojmenovaných v tomto usnesení, nicméně věří, že dotčené subjekty na straně Unie a jejich členských států i pěti příslušných středoasijských států by měly co nejdříve aktivovat své úsilí o dosažení záměrů a cílů zakotvených v oficiálních dokumentech a smlouvách, které jsou právním základem dvoustranných a vícestranných vztahů Unie s příslušnými státy Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán;
5. vítá přezkum strategie EU pro Střední Asii, který v roce 2015 provedla Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ), Komise a Rada; nicméně je toho názoru, že priority, záměry a cíle je třeba definovat přesněji tak, aby lépe vyhovovaly zájmům, požadavkům a rámcovým podmínkám středoasijských partnerských zemí, přičemž je nutné zohledňovat rozdíly mezi zeměmi regionu a jejich jedinečnost, a je tedy třeba pro ně stanovit individuálně přizpůsobené akční plány a měřítko a ukazatele ve vhodném časovém horizontu, aby bylo možné tyto akční plány pružněji přizpůsobovat měnícím se rámcovým podmínkám v tomto regionu co nejrychleji;
6. souhlasí s tím, že strategie přijatá v roce 2007 a dlouhodobé prioritní oblasti v ní uvedené (dodržování lidských práv a právní stát, řádná správa a demokratizace; mládež a vzdělávání; hospodářský rozvoj, obchod a investice; energetika a doprava; udržitelnost z hlediska životního prostředí a voda; společné bezpečnostní hrozby a problémy; a mezikulturní dialog) mají stále význam a jsou stále nezbytné pro hmatatelné a případně plodné zapojení Evropy v regionu v souladu se záměry uvedenými ve strategii EU; vítá však soustředěnější přístup použitý v přezkumu strategie;
7. s uspokojením bere na vědomí spíše ambiciózní přezkum strategie; a společně s Radou uznává strategický význam regionu a v této souvislosti souhlasí s posílením politických, diplomatických a obchodních vztahů a s podporou skutečného přechodu k demokracii; v tomto kontextu vítá 56 % zvýšení a přesnější zacílení rozvojové pomoci EU pro region na období 2014–2020 v porovnání s předchozím obdobím;

Středa, 13. dubna 2016

8. vítá skutečnost, že tento přezkum byl diskutován na ministerském setkání EU–Střední Asie 21. prosince 2015 v Astaně; podporuje uspořádání vrcholné schůzky EU a Střední Asie na podporu cílů EU v regionu a k řešení záležitostí vzbuzujících obavy a vyžadujících spolupráci;

9. souhlasí s názorem, že k dosažení lepších výsledků na dvoustranné i regionální úrovni je třeba použít rozlišující, podmiňující a na pobídkách založený přístup; je přesvědčen, že regionální programy, jako jsou ty týkající se správy hranic, boje proti drogám a pašování, dopravy a energetiky, by měly být přizpůsobené, aby cílily na zainteresované strany, včetně zemí ze širšího regionu, jako například z Afghánistánu, Íránu, Mongolska a Ázerbájdžánu;

10. vyzývá EU, aby na ad hoc bázi intenzivněji spolupracovala se středoasijskými republikami, které chtějí jít nad rámec strategie EU pro Střední Asii;

11. zdůrazňuje, že posílená regionální spolupráce by zlepšila jak hospodářskou, tak bezpečnostní situaci v regionu; vzhledem k tomu, že Střední Asie má slabé meziregionální vazby, vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ) a Komisi k vytvoření projektů, které by takovou spolupráci posílily pro ty země, které mají zájem o posílení těchto vazeb;

12. zdůrazňuje, že vyplácení prostředků z fondů EU by mělo být jasně založené na pobídkách a na výsledku a brát v úvahu dosažené výsledky podle množství měřítek nastavených pro každou zemi a mělo by záviset na měřitelném pokroku s ohledem zejména na oblasti demokratizace, předcházení a boje proti korupci, svobodných a spravedlivých voleb, lidských práv, ukončení pašování drog, dodržování pracovních předpisů, řádné správy, právního státu, rozvoje, lidské bezpečnosti a dobrých sousedských vztahů;

13. souhlasí s tím, že hmatatelné a konstruktivní zapojení a přijetí demokratických reforem a vládních programů mohou být vzaty za přispívající ukazatele úspěchů dosažených v mnoha oblastech; přesto naléhavě vyzývá Komisi a ESVČ, aby svá hodnocení zakládaly na skutečnostech zjištěných na místě;

14. znovu opakuje, že musí dojít k většímu politickému zviditelnění EU v regionu Střední Asie; naléhavě žádá, aby Evropská unie a její členské státy vystupovaly jednotně a vyhnuly se dvoustranným jednáním, zejména těm, která často oslabují požadavky v oblasti lidských práv, a podporovaly soudržnost a koordinovanost zahraniční politiky v tomto regionu a aby bylo společně zavedeno jednotné plánování pomoci a projektů s členskými státy a dosáhlo se tak plného účinku a součinnosti; naléhavě žádá Radu/ESVČ/Komisi, aby přijaly konkrétní akční plán s měřitelnými měřítky umožňujícími řádné vyhodnocení pokroku učiněného v budoucnu; vítá užší zapojení členských států a jejich odpovědnost při provádění strategie členskými státy;

15. vítá znovuzavedení pozice zvláštního zástupce EU pro Střední Asii po ročním přerušení její existence a očekává, že nový zvláštní zástupce výraznou měrou přispěje k provádění strategie pro středoasijské země a tvorbou vztahů s nimi zajištěním důslednosti vnějších činností EU v regionu a sdělováním stanovisek EU politickým představitelům a společně ve Střední Asii;

16. žádá zvláštního zástupce EU, aby se zaměřil na posilování demokracie, právního státu, řádné správy a dodržování lidských práv a základních svobod, podporování regionální spolupráce a napomáhání dialogu a mírovému řešení kontroverzních témat, která ještě zbývá vyřešit, rozvíjení kontaktů nejen s vládami, parlamenty, ale také občanskou společností, hromadnými sdělovacími prostředky, přispívání k předcházení konfliktů a prosazování regionální bezpečnosti a na podporu řádného řízení v oblasti životního prostředí a změny klimatu, zejména v souvislosti s nakládáním s vodou a zdroji uhlovodíků; žádá zvláštního zástupce EU, aby informoval ústní i písemnou formou Evropský parlament o hlavních problémech podle článku 36 Smlouvy a pověření, které obdržel;

17. žádá ESVČ, Komisi a zvláštního zástupce EU, aby byla přítomnost EU ve Střední Asii zřetelnější, především zajištěním většího zviditelnění EU mezi obyvatelstvem, občanskou společností, místními sdělovacími prostředky a v rámci podnikatelské a vysokoškolské obce; naléhavě žádá ESVČ, aby byla tichá diplomacie vyvážena zvýšenou diplomacií veřejnou;

Středa, 13. dubna 2016

18. žádá ESVČ, aby poskytovala o Střední Asii pravidelné analýzy, přičemž by mělo být přihlédnuto k rozmanitým sousedstvím tohoto regionu, včetně otázek dotýkajících se začlenění Afghánistánu, Íránu, ale i nabídnutí komplexního přístupu ke Kaspickému moři;

19. vyzývá Komisi, aby zaručila součinnost, soudržnost a jednotnost činností řízených mezinárodními organizacemi, jako jsou Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), Mezinárodní organizace pro migraci, a různých vnějších finančních nástrojů EU používaných v regionu, jako je nástroj pro rozvojovou spolupráci, nástroj přispívající ke stabilitě a míru, evropský nástroj pro demokracii a lidská práva a nástroj partnerství, a aby rovněž posílila koordinaci s Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (EBRD) a Evropskou investiční bankou (EIB);

20. vyzývá EU, aby na poli životního prostředí, vzdělávání a politiky v oblasti změny klimatu spolupracovala na podpůrných a rozvojových projektech Spojených států s cílem dosáhnout větší účinnosti a oslovit společně širší veřejnost;

21. vyzývá k užší spolupráci mezi EU a OBSE v záležitostech Střední Asie, zejména v oblastech lidských práv, demokratizace a bezpečnosti, s cílem případně spojovat a doplňovat činnost obou těchto institucí v regionu;

22. vyzývá delegace EU ve Střední Asii, aby využily svého potenciálu maximálním možným způsobem, a přispěly tak k provádění strategie EU, zejména ve vztahu k podpoře a zapojování občanské společnosti;

23. podporuje pokračující meziparlamentní spolupráci a zdůrazňuje úlohu své stálé delegace pro daný region ve sledování provádění dohod o partnerství a spolupráci se zeměmi, jež se v tomto regionu nacházejí;

Demokratizace, lidská práva a právní stát

24. naléhavě žádá Radu, Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ) a Komisi, aby se aktivně zapojily a zařadily mezi priority šíření a posilování demokracie a prosazování občanských, politických i sociálních práv, která jsou zakotvena mimo jiné v Mezinárodním paktu OSN o hospodářských, sociálních a kulturních právech, budování právního státu a zajištění způsobilosti správy a vládnutí ve středoasijských zemích, a tím vytvořily předpoklady pro jistotu a stabilitu, formování otevřené společnosti v dotčených zemích a v důsledku také pro poskytování osvědčených postupů k řešení vnějších i vnitřních politických, bezpečnostních a hospodářských problémů;

25. zdůrazňuje, že je třeba orientovat strategii Evropské unie ve vztahu k rozsahu spolupráce předpokládané u dohod o partnerství a spolupráci na dodržování lidských práv a demokracie, vyžadující uplatňování doložky o lidských právech a demokracii; lituje, že zákonné povinnosti začleněné do dohod o partnerství a spolupráci s cílem prosazovat demokracii a právní stát nejsou řádně prováděny, s výjimkou určitého pokroku dosaženého v Kyrgyzstánu;

26. lituje, že celkové dodržování demokratických standardů, lidských práv a základních svobod je stále nedostatečné; lituje, že situace v oblasti lidských práv zůstává celkově znepokojivá, ale zdůrazňuje, že přes omezený rozvoj v některých zemích v regionu zahrnující právní reformy, zvýšenou snahu o předcházení mučení a kroky k vymýcení dětské a nucené práce;

27. zdůrazňuje přidanou hodnotu a další potenciál Platformy pro právní stát, kterou koordinuje Německo a Francie s aktivní podporou Finska a Lotyšska, při organizování několika akcí zaměřených na ústavní a správní právo a odbornou přípravu soudců; vyzývá členské státy, aby v tomto ohledu hrály proaktivnější úlohu; trvá však na tom, že platforma musí být posílena, aby pokryla aktuální problémy demokratizace a lidských práv; vyzývá k plnému zapojení občanské společnosti a užší spolupráci s ní v rámci této platformy; vyzývá EU a velvyslanectví a členských států, aby podporovaly skutečně nezávislé nevládní partnery;

Středa, 13. dubna 2016

28. upozorňuje na stávající rozdíly mezi přijímáním zákonů a jejich prováděním v praxi, což má za následek nesprávné posuzování dosaženého pokroku; naléhavě žádá ESVC/Komisi, aby vyhodnocovaly pokrok na základě reálných praktických výsledků a nikoli na legislativních nebo deklaratorně založených posouzeních;
29. doporučuje, aby Evropská unie přizpůsobila svou politiku lidských práv a vnější nástroje financování a lépe tak udržela důslednou dlouhodobou demokratickou reformu jako svůj základní cíl;
30. rozhodně odsuzuje pokračující pronásledování obránců lidských práv, opozičních politických osobností a novinářů v Turkmenistánu, Uzbekistánu, Tádžikistánu, Kazachstánu a v Kyrgyzstánu, a žádá ESVC, aby všemi prostředky, které má k dispozici, aby v pravý čas podnikla kroky na jejich obranu;
31. odsuzuje to, že se některé režimy ve Střední Asii zaměřují na zástupce opozice v exilu, včetně vražd jejich představitelů a zneužívání postupů vydávání osob prostřednictvím Interpolu; vyzývá členské státy, aby poskytovaly lepší ochranu a aby zamezily deportování těchto osob, a to v souladu se zásadou nenavracení, a zabránily tak vydání skutečné oběti pronásledování jejím pronásledovatelům;
32. naléhavě v té souvislosti vyzývá ESVC, aby učinila jednoznačná prohlášení, která budou odsuzovat represivní kroky přijaté režimy ve Střední Asii ve jménu ochrany veřejné bezpečnosti a současně uznají legitimní bezpečnostní obavy;
33. vyzývá Radu, Evropskou službu pro vnější činnost (ESVC) a Komisi, aby v rámci dalšího budování vztahů na středoasijské partnerské země důrazněji naléhaly v tom smyslu, aby ratifikovaly Římský statut Mezinárodního trestního soudu a schválily a provedly základní a další normy MOP, jež zůstávají neuplatňované;
34. chápe riziko, které pro bezpečnost představuje návrat těch zahraničních bojovníků, kteří odešli bojovat po boku organizace Dá'iš, avšak vyjadřuje hluboké znepokojení a vzrůstající tendenci výrazně omezovat občanskou společnost pod záminkou bezpečnosti a stability považuje za nepřiměřenou reakci na tuto hrozbu, včetně případů diskutabilního obvinění z teroristické činnosti nebo vágního nařčení z podněcování ke společenské nenávisti, přijímání zákonů o tzv. zahraničních agentech, které stigmatizují a omezují činnost legitimních nevládních organizací, jež jsou příjemci zahraničního financování, a zvýšeného využívání technologií sledování, dohledu, cenzury a filtrování; připomíná partnerským zemím, že plně fungující demokracie rovněž musí dodržovat svobodu projevu a pluralitu médií; zdůrazňuje v této souvislosti, že potlačování svobody projevu žádným způsobem nepřispívá k udržování vnitřní stability; zdůrazňuje, že příslušné nástroje EU, jako je pořádání pravidelných seminářů s občanskou společností a intenzivnější kontakty s občanskou společností ve středoasijských zemích, by měly přispívat k jejímu posílení a že mnoho dotyčných komunit má spíše tendenci spíše spoléhat na vzájemné vztahy skupin, klanů či regionálních sítí, jež jsou vládnoucí elitou cíleně řízeny;
35. vyzývá státy v tomto regionu, aby přítomnost mezinárodních nevládních organizací nevnímaly jako hrozbu, ale jako obohacení společnosti a aby jim umožnily úplný přístup do vězeňských zařízení s cílem zlepšit transparentnost výkonu trestů, zejména v souvislosti se spoluprací se všemi orgány Organizace spojených národů a Mezinárodním červeným křížem;
36. je znepokojen narůstajícím počtem zákonů v zemích regionu omezujících svobodu sdělovacích prostředků, svobodu projevu a svobodu shromažďování a sdružování a zaměřených proti financování občanské společnosti („zákony o zahraničních agentech“) a proti společenství LGBTI (takzvané „zákony o propagandě LGBTI“); v této souvislosti bude EU muset mezi své priority zahrnout kromě zmíněných svobod i podporu svobody náboženského vyznání a přesvědčení, práv žen, nezletilých a menšin;
37. vyzývá orgány, aby vyvinuly další snahy chránit etnické a náboženské menšiny a osoby LGBTI ve středoasijských společnostech, ukončily jejich diskriminaci a prosazovaly práva zranitelných obyvatel, zejména osob se zdravotním postižením;

Středa, 13. dubna 2016

38. připomíná, že ochrana a podpora práv dětí je jedním z klíčových cílů EU, a vyzývá příslušné orgány, aby podpořily jejich uplatňování v souladu s mezinárodním právem a normami, zejména Úmluvou Organizace spojených národů o právech dítěte;

39. vítá nastolení dialogů o lidských právech se všemi pěti státy Střední Asie; poukazuje nicméně na nedostatek transparentnosti postupu a žádá vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředsedkyni Komise, aby přehodnotila úlohu, pravomoci, cíle a navazující kroky dialogů o lidských právech se zeměmi regionu, a především aby zapojila veškeré zainteresované strany se zvláštním důrazem na politické síly islámského reformismu, které stojí proti extremismu, a zavedla mechanismy pro systematické sledování lidských práv a pohotovostní plány ke zlepšení jejich účinnosti v případě, že se ukáže, že tyto mechanismy mají vážné nedostatky; konstatuje, že dialogy o lidských právech jsou důležitými nástroji pro jednání EU se zeměmi Střední Asie a umožňují uplatňovat různé inteligentní strategie, a je tedy třeba je přiměřeně využívat; žádá, aby tyto dialogy byly součástí komplexní účasti v regionu, pokud jde o lidská práva; v tomto ohledu vyzývá, aby na všech úrovních včetně hlav států a vlád bylo vznášeno znepokojení ohledně lidských práv; naléhavě vyzývá EU, aby sama důsledně a veřejně jednotlivé konkrétní případy nastolovala;

40. zdůrazňuje význam mechanismu všeobecného pravidelného přezkumu Rady OSN pro lidská práva pro zásadní provádění ochrany lidských práv, pro proces demokratizace a pro právní stát v Turkmenistánu, Uzbekistánu, Tádžikistánu, Kazachstánu a Kyrgyzstánu;

41. připomíná středoasijským vládám jejich závazky v rámci lidské dimenze, které zveřejnila OBSE;

42. vítá prohlášení generálního tajemníka OSN Pan Ki-muna během jeho návštěvy v regionu v červnu 2015 varující před zmenšujícím se demokratickým prostorem;

43. konstatuje, že neexistuje prakticky žádná koordinace mezi opatřeními EU a Spojených států ve Střední Asii; vybízí k navázání praktičtějších kooperačních vazeb; je přesvědčen, že společné kroky mohou být prospěšné zejména v takových oblastech, jako je bezpečnost osob a podpora lidských práv;

Práva žen a rovnost pohlaví

44. je si vědom toho, že Uzbekistán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán a Turkmenistán narážejí při své snaze o dosažení pokroku v oblasti lidských práv na individuální problémy, avšak musí řešit i problémy, které jsou společné pro celý region a týkají se řešení otázky práv žen a rovnosti pohlaví a prosazování těchto hodnot;

45. podotýká, že i když všech pět zemí Střední Asie ratifikovalo Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen, jejich kultura je i nadále patriarchální a dominují v ní muži, v mnoha oblastech stále existují velké nerovnosti mezi ženami a muži, a to i pokud jde o přístup k vyššímu vzdělání a částem trhu práce, ale i pokud jde o přístup k právní ochraně a právům, a násilí na ženách je stále velmi rozšířeno v mnoha částech Střední Asie a nabývá různých forem včetně domácího násilí, únosů nevěst, obchodování s lidmi, sňatků v raném věku a fyzického zneužívání; vyzývá všech pět zemí k plnému provádění úmluvy CEDAW; připomíná, že podpora poskytovaná Evropskou unií musí zahrnovat konkrétní opatření k vymýcení diskriminace žen;

46. konstatuje, že ženy zastávají nepostradatelnou a zásadní úlohu v zemědělství a zemědělské výrobě ve všech zemích napříč Střední Asií, přičemž průměrný podíl žen zaměstnaných v zemědělském odvětví se pohybuje kolem 58 %⁽¹⁾; vyzývá všechny země Střední Asie, aby podporovaly zaměstnávání a podnikání žen, a to zejména ve venkovských oblastech; žádá, aby bylo prosazování a monitorování hospodářských a sociálních práv dívek a žen a posilování jejich postavení jedním z klíčových cílů vnějších vztahů EU s tímto regionem;

⁽¹⁾ Světové banky, 2012.

Středa, 13. dubna 2016

47. cení si kroků, které učinily jednotlivé země Střední Asie za účelem posílení rovnosti žen a mužů, jako jsou např. pozměňovací návrhy k článkům 154 a 155 kyrgyzského trestního zákoníku, který vstoupil v platnost v únoru 2014 a zpřísnil trest za často praktikovaný zvyk unášení nevěst; konstatuje však, že ochrana práv žen a prosazování rovnosti žen a mužů zůstává v rámci regionu stále ještě problémem; žádá Komisi, aby i nadále podporovala země ve Střední Asii v rozvoji agendy ženských práv s cílem postupného zlepšování a dosažení rovnosti žen a mužů a zajištění toho, aby každý, včetně těch nejzranitelnějších členů společnosti, mohl plně uplatňovat svá lidská práva;

48. vítá kazašskou strategii zaměřenou na rovnost žen a mužů a jejích 45 politických, sociálních a ekonomických opatření; žádá Komisi, aby i nadále podporovala země Střední Asie v rozvoji agendy práv žen, a vyzývá k účinnějšímu provádění této strategie; vyjadřuje politování nad nedostatečným zastoupením žen ve veřejných rozhodovacích orgánech Kazachstánu, a to i přes zákonem stanovenou povinnost dodržovat v politických institucích 30 % kvótu;

49. žádá Evropskou službu pro vnější činnost, aby v rámci přezkumu své strategie pro Střední Asii, v souladu s prioritami, které si stanovila pro období 2016–2020, a při zohlednění pokroku, jež země Střední Asie již učinily, vytvořila komplexní akční plán v oblasti rovnosti žen a mužů, který bude obsahovat konkrétní opatření na zlepšení práv a životních podmínek žen; je přesvědčen, že každá země Střední Asie by měla být vybízena k tomu, aby přijala právní předpisy, které budou výslovně zakazovat veškeré formy násilí a diskriminaci vůči ženám, včetně pohlavního, fyzického, psychického a ekonomického zneužívání spočívajícího v různých izolačních taktikách, jako je bránění obětem v tom, aby vykonávaly práci či měly přístup k bankovním účtům, kreditním kartám či dopravě; poukazuje na skutečnost, že finanční zajištění je základním předpokladem pro to, aby se oběť domácího násilí mohla osamostatnit a vymanit se z dalšího zneužívání; vyzývá země Střední Asie, aby k násilí na ženách přistupovaly jako k trestnému činu, řádně prošetřovaly všechny hlášené případy a zavedly opatření, jež obětem zaručí ochranu, pomoc a přístup ke spravedlnosti, společně s mechanismy pro zajištění vymáhání práva; poznamenává, že odvětví sňatkových agentur je ve Střední Asii poměrně rozšířené, a žádá země v tomto regionu, aby v zájmu co největší ochrany zranitelných žen před vykořisťováním zvážily možnost regulace těchto agentur; vyzývá země Střední Asie, aby organizovaly vzdělávací kampaně o právu na život bez násilí a iniciativy zaměřené na celou společnost a zejména hlavní náboženské představitele informující o bezpodmínečné nutnosti získat ke svatebnímu obřadu souhlas obou stran;

50. konstatuje, že mezi právními předpisy a skutečností existují značné rozdíly a že i když některé země mají právní řád, který zaručuje rovná práva, pokud jde o podíl na majetku, diskriminace ve prospěch dědiců mužského pohlaví stále přetrvává; je znepokojen skutečností, že nedostatky v právní registraci sňatků v Tádžikistánu způsobují, že se ženy po rozvodu ocitají ve velmi zranitelné pozici, jak dokládá výzkum OBSE, z něhož vyplynulo, že 80 % rozvedených žen je v důsledku výše uvedené skutečnosti upíráno právo na majetek a péči o děti;

51. naléhavě žádá EU, aby podporovala organizace občanské společnosti, jejichž činnost je zaměřena na ochranu lidských práv a prosazování rovnosti žen a mužů v zemích Střední Asie, a aby aktivně spolupracovala s mezinárodními organizacemi, které se angažují v oblasti rovnosti žen a mužů, např. s MOP, OECD a OSN, s cílem vytvářet synergie sloužící ke zlepšení postavení žen;

52. konstatuje, že pokud jde o místa ministrů, je zastoupení žen velmi malé, neboť v Kyrgyzstánu byla v roce 2015 tato místa obsazena ženami z 15 % a v Turkmenistánu z 5,7 %⁽¹⁾; vybízí země Střední Asie a Komisi, aby se zaměřily rovněž na zastoupení žen v procesu rozhodování, zejména v politické oblasti, a doporučuje zavedení systému kvót, který by posílil zapojení žen, v první řadě jakožto kandidátek ve volbách;

53. vyzývá země Střední Asie, aby podporovaly rovný přístup k informačním a komunikačním technologiím s cílem zajistit růstový potenciál žen pro stimulaci růstu v místní i světové ekonomice;

⁽¹⁾ Statistiky Světové banky za pětileté období 2011–2015.

Středa, 13. dubna 2016

54. doporučuje, aby byli soudní zaměstnanci a soudci obeznamováni s otázkami genderu a vzdělávání v této oblasti, a upozorňuje na nezbytnost trestání osob páchajících násilí na základě pohlaví;

55. zdůrazňuje, že je třeba pořádat vzdělávací kurzy o násilí na ženách určené pro pracovníky donucovacích orgánů, státních zastupitelství a soudů a zřídit přístupná střediska a azylové domy, které by obětem poskytovaly psychologickou a právní pomoc;

56. zdůrazňuje, že je důležité řádně financovat subjekty, které se zabývají prováděním politik rovnosti žen a mužů, a zajistit organizacím občanské společnosti zaměřeným na práva žen nezávislost i financování;

Vzdělávání a mládež – mezilidské kontakty

57. zdůrazňuje vzdělávání jako jednu z klíčových oblastí, na které se EU ve svém úsilí ve Střední Asii musí dlouhodobě zaměřit; je toho názoru, že vzdělávání je zásadním integračním pilířem a urychlovačem demokratického, ekonomického a sociálního rozvoje všech zemí Střední Asie; podporuje práci, kterou odvádí Platforma pro vzdělání ve střední Asii prostřednictvím institucionálních a vzdělávacích programů, když poskytuje technickou podporu a dialog na seminářích (např. v Biškeku v roce 2014); v tomto ohledu vítá iniciativu Lotyšska uspořádat první ministerské setkání EU a Střední Asie na téma vzdělávání a závazek Lotyšska a Polska vést regionální program v oblasti vzdělávání po politováníhodné dlouhotrvající neochotě k tomu ze strany členských států; vyzývá EU a její členské státy, aby aktivně přispívaly k plnění příslušných cílů, které byly předloženy během lotyšského předsednictví v první polovině roku 2015; považuje investice do inkluzivního a kvalitního vzdělání za nejlepší způsob, jak postupně zlepšovat socioekonomickou situaci regionu;

58. vyzývá Komisi, aby se zabývala nedostatky zjištěnými ve vzdělávací iniciativě EU – Střední Asie, jako je například spravedlivý přístup ke vzdělání, problémy týkající se odlivu mozků a příprava znevýhodněných a ohrožených skupin, jako jsou dívky, děti se zdravotním postižením a děti patřící k menšinám;

59. naléhavě žádá EU, aby víc pozornosti věnovala podpoře kvalitního vzdělávání mládeže v zemích Střední Asie s ohledem na pozitivní důsledky, pokud jde o sociální začlenění, sociální soudržnost a stabilitu i budování udržitelných demokratických společností, a rovněž jako nejlepší prevenci proti násilnému extremismu a radikalizace mladých lidí v regionu; považuje to za prioritu vzhledem k „boomu mládeže“, kdy podíl mladého obyvatelstva ve věku do 14 let dosahuje 25–35 % populace; žádá, aby bylo věnováno více pozornosti přeshraničním projektům zacíleným na mezikulturní usmíření a rozvoj ve Ferganské kotlině;

60. vítá zvýšení počtu žáků zapsaných do základního a středního vzdělávání a uznává význam dalších kroků tímto směrem; vítá skutečnost, že počet žen, které dokončují základní a středoškolské vzdělání, téměř dosahuje počtu mužů; zdůrazňuje, že je důležité, aby ženy měly přístup k odborné přípravě a vysokoškolskému vzdělání, a to zejména v Uzbekistánu a Tádžikistánu, kde ještě pořád pozorujeme značné rozdíly mezi počty žen a mužů ve vyšším vzdělávání;

61. poukazuje na význam zajištění přístupu žen k odbornému a vysokoškolskému vzdělávání, včetně většího rozvíjení odborné přípravy v oblasti vědy a techniky, a naléhavě žádá zvláštního zástupce EU, aby podporoval pobídky v této oblasti; domnívá se, že EU by měla zintenzívnit svá opatření v této oblasti, například pořádáním vzdělávacích kurzů pro učitele a dodáváním výukových materiálů; vyzývá k přijetí opatření vedoucích k modernizaci veřejného vzdělávání, podpoře mezinárodních akademických výměn a k umožnění rovnocenné účasti žen; domnívá se, že by měly být vytvořeny vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky zaměřené na otázky rovnosti žen a mužů;

62. domnívá se, že pozitivní úloha EU v regionu by na základě rozvoje vzdělávání a mezilidských kontaktů pokročila ještě dál; připomíná význam mezinárodních výměnných programů EU, jako je Erasmus+, Erasmus Mundus a Erasmus Tempus, jenž spočívá v tom, že podporují pozitivní mobilitu a mezikulturní dialog mezi EU a Střední Asií a poskytují

Středa, 13. dubna 2016

příležitosti pro posílení postavení studentů, kteří tyto programy využívají, a tak přivádějí obě kultury blíže k sobě; vyzdvihuje skutečnost, že EU vyčlenila na program spolupráce ve vzdělávání Erasmus+ v daném regionu rozpočet 115 milionů EUR; vyzývá všechny příslušné zainteresované strany na úrovni EU i ve členských státech, aby vyhodnotily a posílily stávající mechanismy studijních/stipendijních programů a výměn mladých odborníků mezi EU a středoasijským regionem, a to zejména v oblasti technologie a aplikovaných věd;

63. vítá, že všech pět středoasijských států důsledně následovalo boloňský proces, jenž byl v nedávných letech hybnou silou mnoha vnitrostátních reforem;

64. vyzývá Komisi, aby podporovala účast středoasijských vědců, ústavů a podniků ve výzkumných a inovačních projektech spolupráce, které jsou financovány z programu Horizont 2020;

Hospodářská integrace, obchod a udržitelný rozvoj

65. konstatuje přítomnost společných rysů daných jeho dávnější historií, do níž patřila Hedvábná stezka, kolonizace turkickými kmeny a přijetí islámu; konstatuje rovněž, že se daných pět zemí tohoto regionu momentálně nachází v různých fázích rozvoje, například Kazachstán se pomalu stává klíčovým hráčem v regionu a vztahy EU s touto zemí se neustále rozvíjejí; Kyrgyzstán a Tádžikistán jsou mnohem chudší, ale jsou to poměrně otevřené země s určitou mírou zapojení občanské společnosti; rozvíjejí se také vztahy EU s Uzbekistánem; avšak Turkmenistán je i nadále nejuzavřenější zemí v regionu, v níž nefunguje občanská společnost;

66. upozorňuje na skutečnost, že region je i značně rozmanitý, a to nejen z hlediska výskytu přírodních zdrojů, jako jsou fosilní paliva a orná půda, ale rovněž pokud jde o stávající úroveň lidského a hospodářského rozvoje jednotlivých zemí, jež je tímto výskytem částečně ovlivněna; zdůrazňuje, že je důležité brát na jedné straně v úvahu kulturní rozdíly uvnitř regionu a na straně druhé vzájemnou provázanost jeho zemí;

67. uznává možný pozitivní dopad nového impulsu v hospodářské spolupráci mezi EU a Střední Asií na modernizaci a demokratizaci regionu;

68. domnívá se, že hospodářská diverzifikace regionu poskytuje přidanou hodnotu, pokud jde o regionální rozvoj, stabilitu a bezpečnost, a to při zohlednění sociální, hospodářské a environmentální rovnováhy; považuje za nezbytné modernizovat a rozvíjet udržitelnou domácí dopravní a energetickou infrastrukturu, především ve venkovských oblastech, zlepšovat přístup k vysokorychlostnímu internetu a usnadňovat rozvoj meziregionálního propojení; má za to, že stejně tak by měla být pro rozvoj regionu prioritní obnova životního prostředí a udržitelný rozvoj, a zdůrazňuje význam obchodu při jejich posilování; je příznivcem toho, aby EU více podporovala řízení zdrojů v zemích Střední Asie a vybízela k přeshraniční spolupráci mezi nimi;

69. vyjadřuje své znepokojení nad nedostatečným sociálním a hospodářským rozvojem, který stagnuje a je nevyrovnaný, nad nedostatkem transparentnosti státu a s ním související korupcí, nad špatnou správou věcí veřejných a slabým institucionálním rámcem, nad nedostatečným dodržováním zásad právního státu a nad nízkou účastí občanské společnosti, což podporuje klientelismus a zhoršuje problémy s korupcí a nízkou efektivitou státu;

70. zdůrazňuje rostoucí význam obchodních vztahů mezi EU a Střední Asií vzhledem k tomu, že EU je nyní největším obchodním partnerem regionu; zdůrazňuje, že je nutné, aby EU své obchodní a investiční vztahy se zeměmi Střední Asie dále posilovala; poukazuje v tomto ohledu na to, že středoasijské země musí zvýšit své úsilí v boji proti korupci a v prosazování stabilního prostředí s cílem přilákat zahraniční investice;

Středa, 13. dubna 2016

71. je toho názoru, že hospodářské a obchodní vztahy se státy Střední Asie se musí rozvíjet společně a nikdy ne na úkor právního státu, demokracie, lidských práv a základních svobod; připomíná za tímto účelem význam použití opatření stanovených v příslušných ustanoveních obchodních dohod podepsaných s EU, pokud druhá smluvní strana poruší lidská práva;

72. zdůrazňuje, že mezi klíčové priority této strategie patří udržitelný hospodářský rozvoj podporující začlenění; zdůrazňuje, že je třeba, aby státy Střední Asie podporovaly aktivní politiky zaměřené na snižování chudoby a boj proti sociálnímu vyloučení; bere na vědomí hluboký negativní dopad na tento region, který má zpomalení hospodářského růstu v Rusku a Číně a také stávající geopolitické napětí a konflikt na Ukrajině; zdůrazňuje v tomto ohledu, že zhoršování hospodářského vývoje v důsledku poklesu cen surovin, devalvace rublu a propadu remitencí od migrantů v Rusku, z nichž mnozí se nyní vracejí domů nezaměstnaní, představuje závažné socioekonomické výzvy pro region; konstatuje, že se vzhledem k těmto okolnostem očekává, že tempo růstu v regionu bude po roce 2014 zhruba poloviční ve srovnání s průměrným růstem v minulém desetiletí;

73. naléhavě žádá Komisi, aby vypracovala programy zaměřené na usnadňování opětovného začlenění do společnosti a zaměstnanost osob vracejících se ze zahraničí a silnější dialog o migraci a mobilitě;

74. zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby strategie EU pro Střední Asii nebyla založena na geostrategických zájmech, ale aby byla zaměřena na rozvoj participativní a demokratické společnosti, jež je charakterizována svobodou sdružování v odborových svazech a aktivní občanskou společností, a aby podporovala rovnost žen a mužů a posílení postavení žen, zejména na venkově;

75. zdůrazňuje, že navzdory prudkému hospodářskému růstu v minulých letech se tento region potýká s vysokou mírou chudoby, velkou nerovností příjmů a zkracující se střední délkou života, zejména ve venkovských oblastech, kde žije 80–90 % obyvatelstva; zdůrazňuje, že proces privatizace během hospodářské transformace ponechal do velké míry bez povšimnutí horské oblasti; zdůrazňuje, že v těchto oblastech jsou zvláště postiženy ženy, protože mnoho mužů odchází do měst ve snaze nalézt zaměstnání a na ženách je ponecháno celé břímě zemědělských prací a péče o rodinu;

76. zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby strategie byla v souladu s globálními závazky, zejména s Agendou pro udržitelný rozvoj 2030, jak byla přijata dne 25. září 2015 na summitu OSN k udržitelnému rozvoji;

77. vybízí k začlenění cílů udržitelného rozvoje do rozvojové agendy EU v tomto regionu; znovu připomíná, že díky zahrnutí cílů udržitelného rozvoje dojde v regionu Střední Asie k ucelenějšímu udržitelnému rozvoji;

78. zdůrazňuje, že je důležité, aby EU využila příležitosti, kterou představuje rozvojová spolupráce, k podpoře dodržování lidských práv a plnění cílů udržitelného rozvoje za účelem zvýšení obchodních výměn a investic ve všech zemích tohoto regionu a posílení úlohy sociálních partnerů a jejich zapojení do občanské společnosti;

79. je toho názoru, že rozvojová pomoc by měla být vyplácena pouze v zemích, které přijaly skutečný závazek, pokud jde o zmírnění chudoby, rovný a udržitelný socioekonomický pokrok a dodržování lidských práv, a že tyto státy musí prokázat, že mají efektivní protikorupční politiku, a umožnit EU sledovat, že vyvíjejí odpovídající úsilí; zpochybňuje s ohledem na to odůvodnění a nákladovou efektivnost pomoci poskytované Turkmenistánu a Uzbekistánu; požaduje, aby byla tato politika přezkoumána v případě, že dojde ke zlepšení; vybízí místopředsdkyni Komise, vysokou představitelku Unie, aby pomohla podpořit pokrok v této oblasti; lituje, že kvůli vysoké úrovni korupce a neefektivní byrokracii je absorpční kapacita pomoci velmi nízká a že její pozitivní dopady jsou velmi omezené;

Středa, 13. dubna 2016

80. konstatuje, že při současném přezkumu se záměrně nepřihlíželo k programování nástroje pro rozvojovou spolupráci pro Střední Asii na období 2014–2020, který byl dohodnut v roce 2014, aby se předešlo jakýmkoliv nejasnostem nebo zdvojování a zároveň v zájmu zachování soudržného působení EU v regionu;

81. naléhavě žádá, aby se rozvojová pomoc zaměřila na rozvoj venkova a udržitelné zemědělství, především s cílem zbavit se závislosti na monokulturách, např. pěstování bavlny;

82. vyzývá EU, aby sledovala účinnost své technické a finanční pomoci pro reformu veřejného sektoru v zemích Střední Asie;

83. vyzývá ke koordinaci rozvojových politik EU s aktivitami členských států v regionu; vyzývá k úzké spolupráci s USA v oblasti rozvojové politiky v rámci našeho partnerství usilujícího o udržitelný rozvoj; vyzývá také ke spolupráci na rozvoji středoasijského regionu s Čínou a Ruskem;

84. bere v úvahu průbojnost Číny v tomto regionu a posun její úlohy od vnějšího obchodního partnera k regionálnímu prostředníkovi správy ekonomických záležitostí, včetně poskytování kolektivního zboží na regionální úrovni;

85. je přesvědčen, že synergie mezi Evropským fondem pro strategické investice (EFSI) a čínskou iniciativou „Jeden pás, jedna cesta“ vytvoří důležitý nástroj, který povede k hospodářskému a sociálnímu rozvoji v tomto regionu;

86. konstatuje rovněž, že dvě země, konkrétně Kazachstán a Kyrgyzstán, se připojily k Euroasijské hospodářské unii iniciované Ruskem;

87. vyzývá k úzké spolupráci EU s fondy a agenturami OSN a se Světovou bankou;

88. bere na vědomí trvalou odvětvovou rozpočtovou podporu v Kyrgyzstánu a Tádžikistánu a vyzývá Komisi a ESVČ, aby stanovily a uplatňovaly rozhodné a objektivně ověřitelné podmínky, zvláště pro jakékoli trvalé programy rozpočtové podpory; zdůrazňuje však, že je musí doprovázet přísnější kritéria, včetně programu důrazných reforem a účinných protikorupčních opatření; upozorňuje na to, že podpora z rozpočtu EU by neměla být používána na přímé financování základních veřejných služeb (jako je základní a střední školství, základní zdravotní péče a základní infrastruktura), za něž primárně odpovídají příslušné orgány; domnívá se spíše, že by pomoc EU měla být vázána na výkonnost orgánů v tomto ohledu a že podpora z rozpočtu EU by měla podněcovat rozvoj pokročilých veřejných služeb, jako je výzkum, inovace, univerzitní vzdělávání, inovační infrastruktura apod.;

89. vítá zvýšení makrofinanční pomoci a žádá, aby tento nástroj fungoval podle přísných kritérií nákladů a přínosů a na základě podrobného posuzování dopadu zaměřeného na vedlejší účinky; zohledňuje hlavní body zpráv o pokroku strategie a zdůrazňuje význam zapojení členských států do provádění pomoci EU, aby bylo dosaženo významnějšího dopadu a lepších výsledků;

90. vítá žádost Kyrgyzstánu o uplatnění režimu GSP+ a doufá, že tento příklad budou následovat také Tádžikistán a Uzbekistán;

91. považuje za důležité, aby všechny země ve Střední Asii dodržovaly pravidla Světové obchodní organizace (WTO) a aby do ní vstoupily;

Středa, 13. dubna 2016

92. uznává v souladu se zjištěními OECD zvláštní význam programů k propojení podnikání PZI–MSP jakožto nástroje diverzifikace a maximalizace efektu přelévání, který investice mají, což zemím Střední Asie umožní, aby přímé zahraniční investice těsněji propojily se svými domácími ekonomikami, a v důsledku toho zvýšily svou konkurenceschopnost a zároveň získaly přístup k mezinárodním trhům, financování, technologiím a manažerským dovednostem; vyzývá v tomto ohledu vlády států Střední Asie, aby iniciovaly tyto programy a zvýšily zapojení zúčastněných subjektů do těch, které již existují; zdůrazňuje, že aby se zajistil soulad místní produkce s mezinárodními standardy kvality, je nutno zavést doplňková opatření, jako jsou programy vzdělávání, které pomohou MSP zvýšit dovednosti jejich pracovníků nebo si tyto mezinárodně uznávané standardy kvality osvojit;

93. zdůrazňuje, že pro udržitelný hospodářský rozvoj v regionu je klíčové prohloubit regionální integraci, zvýšit obchod uvnitř regionu, zaměřit se na dopravní sítě a logistické služby a zlepšit podnikatelské prostředí a legislativní a regulační rámec, zejména pro malé a střední podniky;

94. připomíná řadu případů infekční tuberkulózy v regionu Střední Asie; zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v poskytování protituberkulózní léčby v rozvíjejících se zemích, které již nejsou příjemci dvoustranné pomoci EU, neboť u určitých kmenů tuberkulózy se vyvíjí rezistence vůči lékům;

Energetika, životní prostředí, voda a doprava

95. zdůrazňuje potřebu intenzivnějšího dialogu o rozvoji infrastruktury, včetně energetických a dopravních sítí a rovněž vysokokapacitního internetového připojení;

96. uznává, že spolupráce v oblasti energetiky je klíčovou oblastí ve vztazích mezi EU a Střední Asií; považuje region za další potenciální zdroj energetické bezpečnosti EU, se zvláštním odkazem na potenciál prohloubení spolupráce s Kazachstánem a Turkmenistánem; připomíná, že pro EU je důležité, aby měla bezpečné, stabilní a cenově dostupné dodávky energie v souladu se svou energetickou unií a s ohledem na význam, jaký to má pro celkovou bezpečnost Unie; zdůrazňuje tudíž, že je zapotřebí, aby klíčovým prvkem strategie EU ve Střední Asii byly dodávky energie a diverzifikace, a vyzývá EU, aby zvýšila úsilí směrem k integraci trhu s energií, což je v zájmu všech stran vzhledem k tomu, že to napomůže k vytvoření energetické diverzifikace; vyzývá v tomto ohledu ke znásobení úsilí o uskutečnění cíle, jímž je rozšíření jižního koridoru pro přepravu plynu do Střední Asie a transkaspický plynovod; podtrhuje nicméně, že dohody a rozhovory týkající se energetiky musí být spojeny s výraznými aspekty lidských práv;

97. konstatuje podporu EU pro energetické projekty, které by mohly protáhnout jižní koridor pro přepravu plynu, a to i prostřednictvím transkaspické, popřípadě íránské trasy; vyzývá nicméně EU, aby vypracovala kompletní studie proveditelnosti těchto projektů, včetně posouzení dopadů na životní prostředí a sociální oblast;

98. podporuje unijní propagaci obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a integrace trhů s energií ve Střední Asii s trhy sousedních zemí a rovněž s EU;

99. opakuje své stanovisko, že opětovné investování příjmů z přírodních zdrojů je klíčem k udržitelnému socioekonomickému rozvoji;

100. vybízí k lepší koordinaci a posílení snah v rámci klíčové regionální platformy pro vodu a životní prostředí, vedené Itálií a Rumunskem;

101. zasazuje se o posílenou proaktivní úlohu pro EU, pokud jde o environmentálně udržitelný rozvoj; zdůrazňuje v této souvislosti důležitost zásad environmentální udržitelnosti při těžbě nebo zpracování přírodních zdrojů v regionu prosazovanou iniciativou v oblasti transparentnosti těžebního průmyslu (EITI); konstatuje, že v regionu jsou v souladu s iniciativou EITI pouze Kazachstán a Kyrgyzstán, zatímco Tádžikistán byl status kandidátské země v roce 2015 dočasně pozastaven;

Středa, 13. dubna 2016

102. bere se znepokojením na vědomí, že vedle narůstání důsledků klimatické změny přetrvávají mnohé znepokojivé ekologické problémy z období Sovětského svazu, jako problémy spojené s nesledovaným a přetrvávajícím jaderným znečištěním za uplynulá desetiletí a naléhavým opatřením vyčištění těchto oblastí jaderných pokusů, průmyslovými a těžebními činnostmi, neudržitelným využíváním přírodních zdrojů, znehodnocováním půdy a ekosystému, znečištěním ovzduší, desertifikací a především s pokračujícím katastrofálně špatným hospodařením s vodou; naléhavě žádá Komisi, aby v tomto ohledu posílila technickou pomoc, pomáhala díky uvolnění prostředků a poskytovala k řešení těchto problémů evropské know-how a osvědčené postupy;

103. naléhavě vyzývá EU, aby nadále poskytovala finanční a technickou pomoc pro řešení zdravotních, humanitárních, environmentálních a ekonomických otázek a otázek informovanosti souvisejících s důsledky jaderného testování prováděného Sovětským svazem v prostoru testovací jaderné stanice Semipalatinsk (SNTS) v severovýchodním Kazachstánu blízko města Semej (dříve známého jako Semipalatinsk);

104. vítá a podporuje další úsilí, pokud jde o adaptaci a odolnost vůči změně klimatu, a naléhavě vyzývá středoasijské státy, aby konstruktivně přispívaly k úspěchu pařížské konference o změně klimatu konané v roce 2015;

105. vyzývá EU, aby dále prohlubovala své programy zaměřené na snižování rizika katastrof a budování odolnosti ve Střední Asii jakožto v regionu, v němž zvláště často dochází k přírodním katastrofám a kde existuje vážné ohrožení v souvislosti s environmentálními katastrofami a změnou klimatu;

106. vyjadřuje své hluboké znepokojení nad masivním úhynem stád antilop druhu sajga tatarská, ke kterému došlo v Kazachstánu v květnu 2015; naléhavě vyzývá EU, aby výzkumnými a environmentálními opatřeními přispěla k předcházení případnému opakování takové situace v budoucnosti;

107. vyzývá EU, aby prohlubovala své úsilí při podpoře spolupráce mezi středoasijskými zeměmi v oblasti hospodaření s vodou;

108. vybízí EU, aby upřednostnila a dále rozvíjela „diplomacii v oblasti vody“ s cílem usnadnit lepší přeshraniční hospodaření s vodou a aby zprostředkovala řešení sporů, včetně podpory otevřeného a účinného rámce, především v případě přehrady Rogun; v této souvislosti naléhavě vyzývá EU, aby stimulovala a urychlila další přistoupení k mezinárodním úmluvám a právní zásady týkajících se sdílení vodních zdrojů;

109. vyzývá země tohoto regionu, aby, pokud tak dosud neučinily, podepsaly a ratifikovaly úmluvy OSN z Espoo a Aarhusu o konfliktech týkajících se vody a aby do provádění těchto úmluv zapojily také občanskou společnost;

110. vyzývá k obnovení úsilí o uchopení a řešení dramatických důsledků environmentální katastrofy spočívající ve vysychání Aralského jezera; naléhavě vyzývá Komisi, aby navýšila svou podporu pro Mezinárodní fond pro Aralské jezero, a vyzývá ESVČ, aby tuto otázku zařadila mezi priority v rámci svých pravidelných jednání s Uzbekistánem;

111. upozorňuje, že klíčovým zájmem Číny, EU i Ruska je vybudovat strategický, moderní a interoperabilní silniční a železniční systém infrastruktury podél trasy Hedvábné stezky a že úspěšná integrace regionu prostřednictvím moderní a spolehlivé infrastruktury by byla výbornou příležitostí nejen pro hlubší regionální hospodářskou integraci, ale také pro podporu mobility obyvatel a multikulturních výměn, jež by současně vytvořila prostředí příznivější pro dosažení pokroku v otázkách právního státu a demokracie;

112. potvrzuje připravenost EU nabídnout své zkušenosti a know-how s cílem podpořit přijetí a vymáhání norem v oblasti bezpečnosti, zabezpečení a životního prostředí u všech druhů dopravy a usnadnit spojení podél dopravního koridoru Evropa–Kavkaz–Střední Asie; podporuje zvláště trvalé úsilí, pokud jde o podíl EU na rozvoji bezpečné a zabezpečené letecké a námořní dopravy ve Střední Asii;

Středa, 13. dubna 2016

113. vyzývá k další koordinaci EU s dopravní politikou Číny v regionu;

Regionální spolupráce, bezpečnostní problémy a správa hranic

114. vybízí EU, aby posílila svůj dialog o Střední Asii s příslušnými regionálními a mezinárodními organizacemi a rovněž se sousedy středoasijských zemí a dalšími aktivními státy v regionu;

115. vybízí EU, aby posílila konektivitu tím, že společně se zeměmi Střední Asie určí oblasti intenzivnější spolupráce, zejména pokud jde o dopravu a energie; zdůrazňuje, že by měl být kladen přednostní důraz na vzájemnou integraci středoasijských zemí a rovněž integraci v rámci mezinárodních trhů a koridorů;

116. je přesvědčen, že by EU za spolupráce s členskými státy měla nadále podporovat konkrétní politiky regionální integrace a strategie pro budování důvěry, ale také odměňovat prostřednictvím rozšířené spolupráce pozitivní kroky jednotlivých států nebo skupin zemí Střední Asie; domnívá se, že opatření činěná EU by se měla řídit potřebami a specifickými rysy každé země; zdůrazňuje, že je třeba prohlubovat politický dialog a podporovat kroky zaměřené na budování důvěry mezi jednotlivými zeměmi regionu;

117. považuje prohlubování regionální hospodářské integrace za důležitý prvek regionální stability a budování míru;

118. zdůrazňuje význam spolupráce s OBSE a OSN ve všech oblastech politiky;

119. vyzývá EU, aby na ad hoc bázi zapojila do určitých aspektů evropské strategie pro Střední Asii také Mongolsko;

120. uznává, že hlavní hrozby a problémy uvedené ve strategii pro středoasijské země jsou nadále platné;

121. domnívá se, že by EU měla podporovat regionální spolupráci, zejména ohledně společných otázek a společných problémů, a že společný zájem musí převažovat nad různorodostí dotčených zemí;

122. konstatuje, že nedořešené etnické otázky, nedostatečné perspektivy řádného předávání pravomoci a neinkluzivní správa věcí veřejných v zemích Střední Asie jsou zdroje potenciální nestability a extrémismu a že v důsledku toho je vážně zpochybněno úspěšné provádění hlavních zájmů EU vyplývajících ze strategie pro Střední Asii;

123. podporuje dlouhodobý cíl EU proměnit vznikající bezpečnostní dialog EU a Střední Asie na vysoké úrovni ve skutečné fórum pro spolupráci při řešení společných bezpečnostních výzev v regionu a za jeho hranicemi, jako jsou vedlejší účinky války v Afghánistánu, včetně hrozby Islámského státu, obchod s drogami, obchodování s lidmi, násilný extrémismus a terorismus a chemické, biologické, radiologické a jaderné nebezpečí (CBRN); zdůrazňuje význam a pozitivní účinek regionálních programů spolupráce včetně programů na posílení přeshraniční spolupráce a bezpečnost hranic, jako je program pro správu hranic ve Střední Asii (BOMCA) a protidrogový akční program ve Střední Asii (CADAP); domnívá se, že musí být do dialogu začleněn důraz kladený spíše na lidskou bezpečnost než čistě bezpečnost států; připomíná rozhodnutí EU dále rozvíjet jak regionální, tak dvoustranné dialogy o otázkách bezpečnosti se středoasijskými státy zajišťující silnější zapojení Afghánistánu do spolupráce s příslušnými regionálními partnery, se zvláštním zřetelem na Regionální centrum OSN pro preventivní diplomacii ve Střední Asii (UNRCCA);

124. bere na vědomí přijetí protidrogového akčního programu ve Střední Asii na období 2014–2020; je však mimořádně znepokojen rekordním množstvím pěstovaného opia a souvisejícím nelegálním obchodováním s touto drogou z Afghánistánu přes Střední Asii; žádá ESVČ/Komisi, aby se zabývaly otázkou zapojení organizovaného zločinu, jakož i elit, do tohoto obchodování a rovněž nepříznivými dopady na veřejné zdraví v regionu;

Středa, 13. dubna 2016

125. doporučuje opětovně, aby program pro správu hranic ve Střední Asii a protidrogový akční program ve Střední Asii byly zařazeny pod nástroj přispívající ke stabilitě a míru (ISP) spíše než pod nástroj pro rozvojovou spolupráci (DCI);

126. naléhavě žádá EU, aby pokračovala v programech regionální podpory zaměřených na předcházení konfliktům a budování míru, včetně prosazování usmíření mezi jednotlivými komunitami a etniky, jakož i při vymezování hranic ve Střední Asii, financovaných z nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru;

127. vítá projekt „Přeshraniční spolupráce pro udržitelný mír a rozvoj“, financovaný Švýcarskem a Rozvojovým programem OSN (UNDP), zaměřený na vytvoření prostředí, které výrazněji povede k udržitelnému míru a rozvoji v přeshraničních oblastech mezi Kyrgyzstánem a Tádžikistánem;

128. zdůrazňuje úlohu Regionálního centra OSN pro preventivní diplomacii ve Střední Asii UNRCCA, sídlícího od roku 2007 v Ašchabadu, jakož i úlohu OBSE při předcházení konfliktům v regionu;

129. žádá EU, aby podpořila iniciativy UNRCCA a aby pod jeho dohledem věnovala pozornost problematice vodních zdrojů a iniciovala dialog mezi dotčenými pěti zeměmi s cílem řešit problém přeshraničního znečišťování;

130. vyzývá Komisi, aby brala v úvahu nepříznivé účinky, které by na stabilitu a bezpečnost ve Střední Asii mohla mít problematika přístupu k zásobám vody, a aby pečlivě monitorovala veškerý vývoj;

131. se znepokojením konstatuje, že Turkmenistán a Uzbekistán byly ve výroční zprávě USA z roku 2015 o obchodování s lidmi ⁽¹⁾ zařazeny na „seznam sledovaných zemí“, což znamená, že se počet obětí obchodování s lidmi zvyšuje; vyzývá koordinátora EU pro boj proti obchodování s lidmi, aby podpořil Turkmenistán a Uzbekistán v boji proti obchodování s lidmi, které je urážkou lidské důstojnosti, často zahrnuje psychický teror a fyzické násilí, a musí být proto vymýceno; žádá členské státy, aby při jednání s těmito zeměmi na tyto důležité otázky poukazovaly;

132. zdůrazňuje význam spolupráce mezi EU a zeměmi Střední Asie při předcházení terorismu a v boji proti němu; je hluboce znepokojen aktivitami extrémistické organizace Islámský stát (IS), která provádí nábor stále většího počtu občanů Střední Asie k odjezdu na Blízký východ, aby tam bojovali nebo jinak podporovali Islámský stát, organizaci Al-Nusra a další teroristické a extrémistické organizace, k nimž je částečně vede politická marginalizace a špatné ekonomické vyhlídky; uznává, že pokud by se významná část radikalizovaných středoasijských občanů vrátila do svých domovů, mohou představovat hrozbu pro bezpečnost a stabilitu ve Střední Asii, Afghánistánu, Íránu, Rusku, Číně a Indii;

133. vybízí EU, aby řešila spolu se středoasijskými vládami společné problémy náboru bojovníků a podporovatelů Islámského státu, a to zaměřením na politické a správní chyby, například podporou náboženských svobod při současné ochraně sekulárních uspořádání a revidováním diskriminačních právních předpisů a politik, prováděním terénních programů pro muže i ženy, zaměřením na zaměstnanost pro znevýhodněné mladé lidi, upřednostňováním policejní reformy a zajištěním lepší koordinace bezpečnostních služeb, jakož i poučením se z evropských nebo asijských zkušeností při rehabilitování a opětovném začleňování islámských radikálů;

134. domnívá se, že mezinárodní spolupráce, zahrnující i Rusko a Čínu, má zásadní význam z hlediska řešení narůstající hrozby islamistické radikalizace ve Střední Asii; vyzývá veškeré mezinárodní subjekty, které mají v regionu vliv, aby podněcovaly středoasijské státy ke společnému úsilí s cílem lépe koordinovat spolupráci jejich bezpečnostních služeb, včetně sdílení zpravodajských informací; zdůrazňuje, že taková spolupráce by měla být v souladu s jejich mezinárodními závazky v oblasti lidských práv;

⁽¹⁾ Údaje shromáždilo ministerstvo zahraničních věcí USA.

Středa, 13. dubna 2016

135. vyjadřuje své hluboké znepokojení nad zhoršující se bezpečnostní situací v severním Afghánistánu a nad riziky, která z ní vyplývají pro vojenskou a politickou stabilitu regionu; vítá zlepšení soudržnosti mezi strategiemi EU pro Afghánistán a pro Střední Asii; zdůrazňuje však, že je nutné těsněji provázat přístup EU ke Střední Asii s Afghánistánem a přizpůsobit stávající politiky strategii pro Afghánistán na období po roce 2014; vybízí k zapojení Afghánistánu do programů zaměřených na stabilitu a bezpečnost v tomto regionu; vybízí vlády středoasijských států, aby plnily proaktivnější úlohu a zapojily se do širší spolupráce ohledně zájmů stability v Afghánistánu; zdůrazňuje, že je nutné na regionální úrovni koordinovat strategie pro lidskou bezpečnost, boj proti terorismu, imigraci a obchodování s drogami;

136. vyzývá Radu, Komisi a ESVČ, aby ve svých vztazích se středoasijskými státy stanovily jako prioritu reformu odvětví bezpečnosti, zejména lepší financování a odbornou přípravu, podporu náboženské svobody v rámci sekulárního uspořádání, preventivní aspekty předcházení terorismu a úsilí o rehabilitaci bývalých džihádistů, a to v rámci celkové strategie řešení problematiky islamistického extrémismu; lituje, že Evropská unie nebyla schopna začlenit do své strategie reformu bezpečnostního sektoru v zemích Střední Asie, a to přes naléhavou nutnost této reformy; vítá v této souvislosti pokrok, k němuž došlo v Kazachstánu, jako počátek reformy na regionální úrovni; vyzývá EU, aby vypracovala zvláštní programy reforem bezpečnostního sektoru pro Kyrgyzstán, popřípadě Tádžikistán, zacílené na zásady právního státu a normy v oblasti lidských práv v trestním soudnictví a na civilní policejní práci;

137. uznává, že pět zemí Střední Asie nadále uplatňuje středoasijskou zónu bez jaderných zbraní;

138. vyzývá členské státy, aby jednotněji interpretovaly a uplatňovaly a aby přísně dodržovaly osm kritérií stanovených ve společném postoji EU ke kontrolám vývozu zbraní z roku 2008; vyjadřuje v této souvislosti znepokojení nad obcházením tohoto společného postoje některými evropskými společnostmi v návaznosti na dvoustranné dohody s některými členskými státy;

139. žádá členské státy, aby zastavily vývoz předpřipravených systémů sledování narušujících soukromí do zemí tohoto regionu, pokud existují dostatečné důvody se domnívat, že by tyto systémy byly použity proti novinářům, politickým představitelům nebo obráncům lidských práv; vyzývá Komisi, aby přezkoumala evropský systém kontroly vývozu, a zabránila tak tomu, aby se takovéto systémy narušující soukromí dostávaly do nesprávných rukou;

Otázky týkající se jednotlivých zemí

140. zdůrazňuje, že v následujících odstavcích týkajících se jednotlivých zemí se pojednává pouze o prioritních otázkách, odstavce tudíž nejsou vyčerpávající;

Kazachstán

141. zdůrazňuje, že by hlubší politické a hospodářské vztahy měly být založeny na sdílených hodnotách; konstatuje, že Kazachstán je prvním středoasijským partnerem, se kterým EU vyjednala a podepsala posílenou dohodu o partnerství a spolupráci (EPCA); očekává v souvislosti s její finalizací aktivní a konkrétní práci Kazachstánu na politických a demokratických reformách vyplývajících z jeho mezinárodních povinností a závazků; uznává „program ve 100 krocích“ jako snahu řešit naléhavé reformy v zemi;

142. zdůrazňuje v tomto ohledu doporučení Parlamentu k jednání o posílené dohodě o partnerství a spolupráci mezi EU a Kazachstánem ze dne 22. listopadu 2012, která jsou klíčová pro udělení souhlasu Parlamentu s uzavřením této nové posílené dohody o partnerství a spolupráci a pro budoucí spolupráci mezi EU a Kazachstánem;

Středa, 13. dubna 2016

143. je hluboce znepokojen rostoucím zhoršováním situace v oblasti svobody sdělovacích prostředků, svobody projevu a svobody shromažďování a sdružování; opakuje a zdůrazňuje, že konkrétní a citelný pokrok v oblasti politických reforem souvisí s pokrokem v jednání o nové posílené dohodě o partnerství a spolupráci; vyzývá Kazachstán, aby vynaložil maximální úsilí k zajištění toho, aby jeho právní předpisy byly v souladu se standardy Rady Evropy, a aby zaručil řádné uplatňování základních svobod, aniž by je sám omezoval; vyzývá kazašské orgány k přijetí konkrétních a účinných opatření k provádění doporučení vydaných zvláštním zpravodajem OSN na téma svobody pokojného shromažďování a sdružování, jež jsou uvedena ve výsledné zprávě o jeho misi do Kazachstánu v lednu 2015; vybízí v tomto směru Kazachstán, aby přezkoumal a pozměnil svůj nový trestní zákoník s ohledem na kriminalizaci pomluvy, neboť to oslabuje základní svobody; vyjadřuje hluboké znepokojení nad zákonem o neziskových organizacích, který podřívá jejich nezávislost a dokonce ohrožuje samu existenci nevládních organizací v Kazachstánu, a požaduje jeho revizi;

144. připomíná Kazachstánu jeho závazky v rámci OBSE k demokratickým reformám a naléhavě žádá tuto zemi, aby jakožto člen Rady OSN pro lidská práva v období 2013–2015, pořadatel mezinárodní výstavy EXPO v roce 2017 a kandidát na pozici nestálého člena Rady bezpečnosti OSN v letech 2017–2018 sladil své zahraničněpolitické ambice s důležitými domácími politickými reformami;

145. zdůrazňuje, že podle předběžných závěrů mezinárodní pozorovatelské mise OBSE/ODIHR vyslané k volbám konaným dne 20. března 2016 má Kazachstán před sebou ještě velký kus cesty, aby dostal svým závazkům vůči OBSE, pokud jde o demokratické volby, ačkoli určitý pokrok byl již zaznamenán; vyzývá kazašské orgány, aby přijaly nezbytná opatření k úplnému provedení všech doporučení OBSE/ODIHR;

146. požaduje propuštění všech politických vězňů včetně vedoucího představitele opoziční strany Alga!, Vladimíra Kozlova;

147. uznává pozitivní úlohu, již Kazachstán sehrál při pořádání a zprostředkovávání jednání skupiny E3+3 s Íránem v roce 2013 o íránském jaderném programu, uznává jeho příspěvek k celosvětové jaderné bezpečnosti a bezpečnostním iniciativám, včetně poskytnutí prostor pro novou mezinárodní banku jaderného paliva, kterou bude provozovat Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE) a která zahájí provoz v roce 2017, dále uznává jeho předběžnou roli prostředníka v souvislosti s krizí mezi Ruskem a Ukrajinou a dobré služby poskytnuté při konzultacích uvnitř syrské opozice;

148. vítá skutečnost, že Kazachstán v roce 2015 dospěl do konečné fáze svého přístupového procesu k WTO;

Kyrgyzstán

149. vyjadřuje politování nad zaostáváním Kyrgyzstánu, té země regionu, do které EU vkládala největší očekávání, že naplní své demokratické ambice;

150. oceňuje, že v Kyrgyzstánu stále probíhá pokrok, který se prokázal při nedávných parlamentních volbách; uznává jejich pokojný průběh a podstatně větší transparentnost; vítá zjištění, ke kterým dospěla volební pozorovatelská mise OBSE ohledně parlamentních voleb v Kyrgyzstánu dne 4. října 2015, v nichž zdůraznila širokou škálu možností pro voliče a ambiciózní volební kampaň; vyjadřuje však své obavy z povinné registrace biometrických údajů jakožto podmínky hlasování, což přináší zásadní problémy s úplností voličských seznamů; zdůrazňuje, že k rozvoji plně funkční parlamentní demokracie je potřeba dalšího úsilí, přestože Kyrgyzstán jakožto jedna z pilotních zemí pro podporu demokracie EU jeví počáteční povzbudivé známky pokračujících demokratických reforem a obratu ke skutečnému pluralitnímu systému;

151. vítá skutečnost, že Kyrgyzstán stáhl restriktivní návrh právních předpisů o „zahraničních agentech“ a osobách LGBTI, a žádá ho, aby zamítl veškeré právní předpisy diskriminující osoby LGBTI a zaměřené proti občanské společnosti;

Středa, 13. dubna 2016

152. vítá úspěšné zvolení Kyrgyzstánu do Rady OSN pro lidská práva na období 2016–2018 a vyzývá jej, aby své nadcházející členství konstruktivně využil k řešení otázek lidských práv;

153. naléhavě vyzývá Komisi/ESVČ, aby pomohly Kyrgyzstánu v zajištění spravedlnosti pro oběti etnických střetů v roce 2010;

Tádžikistán

154. naléhavě vyzývá Tádžikistán, aby dodržel své mezinárodní závazky v oblasti lidských práv a aby chránil svobodu shromažďování a nezávislost právní profese; poukazuje na problematickou situaci sdělovacích prostředků, poté co prezident podepsal nové nařízení, podle něhož budou veškeré informace o oficiálních událostech vysílány prostřednictvím státní informační agentury, čímž bude omezen přístup ostatních médií; vyzývá Tádžikistán, aby zbytečně nezasahoval do práce nevládních organizací a aby neprováděl nedávno přijatou právní úpravu financování nevládních organizací;

155. vyjadřuje své znepokojení nad rozhodnutím zakázat Islámskou stranu obrody Tádžikistánu, v němž vyústila znepokojivá tendence potlačovat legitimní politické síly a umlčovat kritické hlasy ve jménu bezpečnostních obav; vyzývá orgány Tádžikistánu, aby plnily závazky mírové dohody z roku 1997 a aby přijaly nutná opatření zaručující svobodu projevu, pluralismus a svobodné a otevřené politické prostředí;

156. bere na vědomí závěry pozorovatelské volební mise OBSE/ODIHR ohledně parlamentních voleb konaných v Tádžikistánu dne 1. března 2015, že tyto volby „proběhly v omezeném politickém prostoru a nezajistily pro všechny kandidáty rovné podmínky“;

157. nadále vyjadřuje obavy z nedostatečnosti rozvojové pomoci EU v zemi; naléhavě vyzývá ESVČ/Komisi, aby stanovily jako prioritu programy zaměřené na prevenci mučení ve vazebních zařízeních a svobodu sdělovacích prostředků v Tádžikistánu;

158. vítá přistoupení Tádžikistánu k WTO v březnu 2013;

Turkmenistán

159. zdůrazňuje, že Turkmenistán je smluvní stranou většiny hlavních mezinárodních dohod a je tedy povinen za všech okolností dodržovat a chránit lidská práva; vyjadřuje svou ochotu zvýšit podporu EU v oblasti demokratických zásad a lidských práv, zejména plným využitím evropského nástroje pro demokracii a lidská práva EIDHR a dalšími prostředky na podporu reformního procesu v této zemi;

160. s politováním konstatuje, že v období, které je předmětem zprávy, zůstala situace v oblasti právního státu, lidských práv a základních svobod prakticky nezměněná, a to i přes určité legislativní snahy v politické, soudní, hospodářské, sociální a vzdělávací oblasti; domnívá se, že by měla nová právní úprava podléhat přezkumu ze strany mezinárodních odborníků ve světle mezinárodních závazků v oblasti lidských práv;

161. žádá místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komisi, aby jednaly s vládou Turkmenistánu a požadovaly konkrétní kroky vedoucí k zlepšení situace v oblasti lidských práv a právního státu podle článku 21 SEU; vyzývá dále k trvalému vyjadřování obav na všech úrovních, pokud jde o lidská práva, a to vedle pokračujícího dialogu o lidských právech; opakuje svou výzvu ESVČ, aby co možná nejdříve povýšila styčný úřad v Ašchabadu na plnohodnotnou delegaci EU v Turkmenistánu, mimo jiné za účelem interakce s občanskou společností a sledování situace v oblasti lidských práv;

162. zdůrazňuje význam dlouhodobého dialogu v oblasti lidských práv, zejména ve vztahu k pokračujícímu tlaku na propuštění osob zadržených z politicky motivovaných důvodů a zveřejnění osudu těch, kteří zmizeli ve vězení;

Středa, 13. dubna 2016

163. uznává, že vstup dohody o partnerství a spolupráci s Turkmenistánem v platnost by napomohl rozvoji plného potenciálu vytvořených vztahů;

164. vyzývá místopředsdkyni Komise, vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby plnila dohodu dosaženou s její předchůdkyní ohledně mechanismu pro sledování, který umožňuje Parlamentu být řádně informován ze strany ESVČ o provádění dohody o partnerství a spolupráci, jakmile tato dohoda vstoupí v platnost;

165. vítá nedávno posílenou angažovanost Turkmenistánu s EU v oblastech společného zájmu; bere na vědomí, že se země v roce 2015 zúčastnila setkání OBSE zabývajících se zaváděním lidské dimenze a že byla turkmenská strana zastoupena vysokými představiteli na 15. výroční schůzi společného výboru v rámci prozatímní dohody o obchodu v říjnu 2015;

166. vyzývá Turkmenistán, aby zastavil svou dlouhodobou kampaň za odstranění satelitních přijímačů a blokování přístupu na některé internetové stránky a ukončil zastrašování a obtěžování nezávislých novinářů a aktivistů občanské společnosti;

Uzbekistán

167. lituje toho, že Evropská unie v Uzbekistánu nepodporuje dostatečně účinně demokratizaci, trvá na svém očekávání, že EU bude tento cíl v této zemi aktivně sledovat; bere na vědomí, že uzbecká vláda odmítla provést zásadní reformy; vybízí místopředsdkyni Komise, vysokou představitelku, aby rozvíjela politiku kritického, konstruktivního, podmíněného a soudržného evropského jednání s Uzbekistánem;

168. vyjadřuje politování nad systematickým a běžným porušováním základních práv a svobod navzdory přijetí zdokonalené právní úpravy v této oblasti a ratifikaci mezinárodních nástrojů v oblasti lidských práv; naléhavě vyzývá uzbecké orgány, aby přijaly smysluplné kroky k úplnému odstranění těchto obav a účinně plnily veškerá doporučení zvláštního zpravodaje OSN pro otázky mučení, Výboru proti mučení a Výboru pro lidská práva;

169. trvá na tom, aby uzbecké orgány propustily všechny ty, kdo byli uvězněni v odvetě za pokojný výkon svého práva na svobodu projevu, sdružování a shromažďování, a zdůrazňuje, že je nutné předcházet případům mučení ve vězení a tyto případy prošetřovat; vyjadřuje své znepokojení nad svévolným prodlužováním věznění; vyzývá uzbecké orgány, aby umožnily nevládním organizacím v oblasti lidských práv pracovat bez překážek;

170. vítá skutečnost, že tato země učinila určitý pokrok v odstraňování dětské práce, a zejména vládní zákaz v tomto smyslu; připomíná význam nezávislého a objektivního monitorování provádění tohoto zákazu; opakuje, že je nutné odstranit využívání nucené práce při každoroční sklizni bavlny, a zároveň vybízí vládu, aby se dále zavázala pokračovat v konkrétním úsilí, jako je akční plán, s cílem vymýtit nucenou práci v souladu s doporučeními MOP a Světové banky;

171. připomíná, že Parlament se rozhodl neprojednávat udělení souhlasu s protokolem k dohodě o partnerství a spolupráci mezi EU a Uzbekistánem, kterým se rozšiřuje platnost ustanovení dohody na dvoustranný obchod s textilem, do doby, než bude prokázáno, že došlo k zavedení konkrétních reforem a dosažení podstatných výsledků zaručujících, že v Uzbekistánu skutečně dochází k vymýcení nucené práce vedle dětské práce;

172. domnívá se v této souvislosti, že některá dřívější rozvojová pomoc EU v Uzbekistánu, mimo jiné na budování kapacity parlamentu, byla orientovaná nesprávným směrem a měla by být přesměrována do smysluplnějších oblastí, například do rozvoje venkova nebo environmentálního řízení a vodohospodářství;

Středa, 13. dubna 2016

173. vyjadřuje hluboké znepokojení nad působením islámského hnutí v Uzbekistánu, které v srpnu 2015 přísahalo věrnost Islámskému státu a které ve střední Asii získalo tisíce džihádistů;

o

o o

174. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, ESVČ, zvláštnímu zástupci EU pro Střední Asii a vládám a parlamentům Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Tádžikistánu, Turkmenistánu a Uzbekistánu.
